

N 21/4232
08/08/2022

4232-21-2-202208081536

სს „RMG Copper“-ს

მის: ქ. თბილისი, მ. ალექსიძის N1, მე-3 შესახვევი
ელ. ფოსტა: TLipartia@richmetalsgroup.com

ასლი: ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მერიას

თქვენ მიერ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, წარმოდგენილ N1732 განცხადებასთან დაკავშირებით, რომელიც ეხება ბოლნისის მუნიციპალიტეტში, სასარგებლო წიაღისეულის (მუშევანი 2-ის ოქრო-სპილენძის საბადო) ღია კარიერული წესით მოპოვებას, გაცნობებთ, რომ გზშ-ის ანგარიშსა და თანდართულ დოკუმენტაციაში არ არის მოცემული და დაზუსტებას საჭიროებს საქმიანობასთან დაკავშირებული შემდეგი საკითხები:

- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი არ არის ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე არსებულ ჰაბიტატებზე და მასზე შესაძლო ზემოქმედებაზე. ასევე, არ არის მოცემული ფლორისა და ფაუნის კვლევის შედეგები ფოტომასალასთან ერთად. წარმოდგენილი უნდა იქნეს გადამუშავებული, სათანადო კვლევებზე დაყრდნობით მომზადებული ბიომრავალფეროვნების ნაწილი, სადაც ზემოქმედების შეფასების შედეგად, საჭიროების შემთხვევაში, განსაზღვრული იქნება შესაბამისი საკომპენსაციო ღონისძიებებიც;
- გზშ-ის ანგარიშში მითითებულია, რომ „პროექტის მიხედვით ჭრის სამუშაოები გათვალისწინებულია კარიერის, საწარმოო მოედნის, ფუჭი ქანების დასაწყობების მოედნის, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დასაწყობების მოედნის, წყალშემკრები გუბურების მოწყობის და გზების ტერიტორიებზე“. წარმოდგენილი არ არის ინფორმაცია ჭრას დაქვემდებარებული სახეობების შესახებ, ჭრის ადგილებისა და რაოდენობის მითითებით;
- გზშ-ის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ „კარიერიდან კუდსაცავთან არსებულ გზამდე მოსაწყობი გრუნტის გზის სიგრძე შეადგენს 1,7 კმ-ს“. შეფასებული არ არის აღნიშნული გზის მშენებლობის შედეგად ბიომრავალფეროვნებაზე და გარემოს

სხვადასხვა კომპონენტებზე ზემოქმედება. წარმოდგენილი არ არის აღნიშნული გზების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (სიგრძე, სიგანე, ქანობი და ა.შ.). ამასთან მისასვლელი გზები ასახული უნდა იქნეს shp ფაილებში;

- დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ „მოპოვების პროცესში ხმაურის გავრცელების დონეები არც დღის და არც ღამის საათებში არ გადააჭარბებს ნორმით განსაზღვრულ მნიშვნელობებს. გამონაკლისია მხოლოდ აფეთქებით გამოწვეული ხმაურის დონე, რომელიც მოსალოდნელია კვირაში ორჯერ, რამდენიმე წამის განმავლობაში.“ წარმოდგენილი უნდა იყოს ფაუნაზე ბურღვა-აფეთქებით გამოწვეული ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საწარმოს განთავსების ტერიტორიის, ტექნოლოგიისა და არაქმედების (ნულოვანი) ალტერნატიული ვარიანტების განხილვა არ არის მკაფიოდ ჩამოყალიბებული და სათანადოდ დასაბუთებული. ამასთან, პროექტის საჭიროების დასაბუთების ჭრილში, სათანადოდ არ არის დასაბუთებული პროექტის განხორციელების ხარჯებისა და სარგებლის ანალიზი. არ არის შეფასებული ის დანაკარგი, რომელიც მოპოვებითი საქმიანობის განხორციელებით მიადგება ბუნებრივ თუ სოციალურ გარემოს. გარდა ამისა, პროექტის განხორციელებით მიღებული დანაკარგის შესახებ ინფორმაციის არარსებობის პარალელურად, ანგარიშში მხოლოდ ზოგადი სახის ჩანაწერებია წარმოდგენილი იმის შესახებ, თუ რა იქნება პროექტისგან მიღებული სრული სარგებელი, როგორც ადგილობრივი მოსახლეობისთვის და მუნიციპალიტეტისთვის, ასევე ქვეყნისთვის;
- გზმ-ის ანგარიშში მოცემული კარიერის წყლების რეკუპერაციის (გაწმენდა-გამოყენება) საკითხი გათვალისწინებული უნდა იყოს მჟავა წყლების წარმოქმნის საფუძველზე, შესაბამისად აღნიშნული საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას;
- ანგარიშში მოცემული არ არის ნიადაგის მდგომარეობის ფონური მონაცემები, კერძოდ წარმოდგენილი უნდა იყოს საპროექტო უბნის ახლომდებარე ტერიტორიებისა და გადასახსნელი ნიადაგების ქიმიური ანალიზების შედეგები მძიმე მეტალების (სპილენძი, ტყვია, თუთია, კადმიუმი და pH) შემცველობაზე;
- ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის და რეკულტივაციის გეგმის პროექტში ძირითადად განხილულია ტერიტორიაზე მოსახსნელი ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მართვის საკითხები, რეკულტივაციის პროექტი წარმოდგენილი უნდა იქნეს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა და კანონმდებლობით განსაზღვრული ვალდებულებების შესაბამისად;
- ანგარიშის თანახმად სამუშაო გრაფიკი ითვალისწინებს 24 საათიან, 2 ცვლიან, 12 საათიან სამუშაო რეჟიმს. საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე აღნიშნული სამუშაო გრაფიკი საჭიროებს დაზუსტებას;
- ანგარიშის ქვეთავში „სატრანსპორტო საშუალებებისა და მექანიზმების საჭირო რაოდენობა“ (გვ. 48) არ არის აღნიშნული მტვრის გავრცელების შესამცირებლად საავტომობილო გზის/გზების მორწყვისთვის საჭირო სპეციალური ავტოსატრანსპორტო საშუალებები (ავტოცისტერნები), შესაბამისი რაოდენობის მითითებით, რაც საჭიროებს დაზუსტებას.

- ფუჭი ქანების სანაყაროს აღწერისას (გვ. 54-55) გათვალისწინებული და შეფასებული უნდა იქნეს ნაყარი გრუნტის გაწყლიანებისა და მისი მდგრადობის დარღვევის რისკები;
- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილ გრუნტის მართვის საკითხებში, არ არის მოცემული გრუნტის დროებითი დასაწყობების პირობების შესახებ ინფორმაცია, რაც საჭიროებს დაზუსტებას;
- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი რუკა 5.3.1.2. „რეგიონის ტექტონიკური რუკა“, წარმოადგენს გეოლოგიურ რუკას და საჭიროებს დაზუსტებას;
- გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმოო მოედანზე (ფართობით ≈ 7000 მ²) განთავსდება კონტინერული ტიპის ოფისი, გასახდელეები, ბიოტულაეტები, ტექნიკის ავტოსადგომი, ტექნიკის პირველადი დათვალისწინების/მცირე სარემონტო ზონა, გენერატორი“. წარმოდგენილი არ არის საწარმოო მოედნის shp ფაილები და გენ-გეგმა;
- გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით „საწარმოო მოედანზე არ არის გათვალისწინებული საწვავის სამარაგო რეზერვუარის მოწყობა.“ თუმცა საწარმოო მოედნის ნახაზზე 4.6.1.-ზე დატანილია სამარაგო რეზერვუარი, შესაბამისად აღნიშნული საკითხი დასაზუსტებელია. სამარაგო რეზერვუარი წარმოადგენს ატმოსფერული ჰაერში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევის სტაციონარულ წყაროს. აღნიშნულიდან გამომდინარე, წარმოდგენილი უნდა იქნეს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი ან/და აღნიშნულთან დაკავშირებით დაზუსტებული ინფორმაცია;
- გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმაში (დანართი 5) ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგის პროგრამაში განხილულია ხმაურის მონიტორინგი, რაც საჭიროებს დაზუსტებას. ამასთან, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმაში გათვალისწინებული უნდა იყოს ნიადაგის და გრუნტის ხარისხის მონიტორინგი;
- განხილული უნდა იყოს გრუნტის და ზედაპირული წყლების, აგრეთვე ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგის გეგმაში საჭიროების შემთხვევაში მძიმე და ტოქსიკური ელემენტების მონიტორინგი მაგ: ტყვია და კადმიუმი;
- გზმ-ის ანგარიშში გვ. 51-ზე და გვ. 55-ზე სიტყვა „წარბა“ ნათარგმნია შეცდომით და დასაზუსტებელია. ასევე, ანგარიშში (გვ. 101 და გვ. 102 - მრეწველობის განვითარება) მოცემული ტექსტი გაუგებარია და საჭიროებს დაზუსტებას;
- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი 4.1.1 სქემის მიხედვით, მოხსნილი ნიადაგის დასაწყობების ტერიტორიის ფართობია 14762 მ², თუმცა 4.8 თავში „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის საწყობი“ მითითებულია 14510 მ².
- გზმ-ის ანგარიშში (გვ. 251-254-ზე) წარმოდგენილ „ცხრილში 12.6.15.1“ მოცემული ინფორმაცია სრულად არ იკითხება და დასაზუსტებელია;

გარდა ამისა, გაცნობებთ, რომ ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით, სააგენტოში ა(ა)იპ „მწვანე ალტერნატივას“ მიერ, 2022 წლის 28 ივლისს წარმოდგენილ იქნა განცხადება, სადაც მოცემულია დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით ა(ა)იპ „მწვანე ალტერნატივას“ შენიშვნები/მოსაზრებები. ასევე, სააგენტოში წარმოდგენილია ბოლნისის მუნიციპალიტეტის, სოფ. მუშევანის

მოსახლეობის კოლექტიური განცხადება, სადაც სხვადასხვა საკითხებთან ერთად აღნიშნულია, რომ მოსახლეობა საპროექტო საწარმოს ფუნქციონირებით ხედავს გარემოს არსებული მდგომარეობის გაუარესების საფრთხეს. აღნიშნულის გათვალისწინებით, საჭიროა სააგენტოში წარმოდგენილ იქნეს გავლენის ზონაში არსებულ მოსახლეობასთან, მათ შორის განცხადების წარმომდგენ პირებთან კომუნიკაციის (მათთან შეთანხმების შესახებ, ასეთის არსებობის შემთხვევაში) დამადასტურებელი დოკუმენტაცია.

ამასთან, 2022 წლის 14 ივლისს, 14:00 სთ-ზე ბოლნისის მუნიციპალიტეტში, სოფ. მუშევანში გამართულ საჯარო განხილვაზე დამსწრე პირებმა გამოთქვეს სხვადასხვა სახის შენიშვნები/მოსაზრებები დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით (დეტალური ინფორმაცია იხილეთ საჯარო განხილვის ოქმში). აღნიშნულიდან გამომდინარე, წარმოდგენილი უნდა იქნეს ასევე ინფორმაცია საჯარო განხილვაზე დასმული საკითხების გათვალისწინების შესახებ.

გთხოვთ, უზრუნველყოთ ყველა ზემოაღნიშნული საკითხის/შენიშვნის შესახებ ინფორმაციის/დოკუმენტაციის 2 თვის ვადაში წარმოდგენა. აღნიშნული ინფორმაციის/დოკუმენტაციის წარმოდგენამდე, სააგენტო მოკლებულია შესაძლებლობას იმსჯელოს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ.

დანართი: ელ. ვერსია

თამარ ფიცხელაური

თ. ფიცხელაური

სააგენტოს უფროსი

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო

